

Rownd 1 - Coed o amgylch y byd

1. Pa fath o goed a pha goedwig sy'n gysylltiedig gyda straeon Robin Hood?
2. Pa wlad sy'n darparu coeden Nadolig ar gyfer Sgwâr Traffalgar?
3. Pa rywogaeth o goed yw'r un talaf yn y byd?
4. Yn Japan, mae'r Asiantaeth Meteorolegol yn dilyn yr hyn a elwir yn 'ffrynt blodau ceirios'. Pan fydd y coed ceirios cyntaf yn blodeuo, bydd y Japaneaïd yn ...
  - a. Dawnsio o amgylch y coed ceirios?
  - b. Cael picnic oddi tanynt?
  - c. Lliwio'u dillad yn binc?
5. Beth yw enw'r goeden gas yng ngerddi Ysgol Hogwarts?

Rownd 2 - Profwch eich gwybodaeth am goed

1. Pa fath o ddiagram sy'n cael ei ddefnyddio i ddangos eich cyndeidiau?
2. Beth mae'r gangen olewydd yn ei gynrychioli? Bonws: Gyda pha aderyn mae'n cael ei gysylltu?
3. Pa fath o lefydd sy'n cael eu cysylltu fel rheol gyda choed Ywen?
4. Ble y daw asbirin?
5. Beth yw dendrocronoleg (dendrochronology)?
6. Beth yw enw'r broses pan fo coed yn gwneud eu bwyd?
7. Beth mae coed yn ei anadlu i mewn, a beth mae nhw yn ei anadlu allan?
8. Beth mae coeden collddail yn ei wneud bob blwyddyn?

Rownd 3 - Coedwigoedd Law

1. Gwir neu gau. Mae coedwigoedd glaw yn cynnwys dros hanner bioamrywiaeth y byd (planhigion ac anifeiliaid)?
2. Enwch 4 haenen y goedwig law
3. Mae coedwigoedd glaw weithiau'n cael eu disgrifio fel
  - a. System nerfau'r Byd
  - b. Ysgyfaint y Byd
  - c. Calon y Byd
4. Ble mae coedwig law fwyaf y byd?
5. Mae'r coedwigoedd yn gartref i lwythau hynafol sydd weithiau'n defnyddio gwenwyn o'r goedwig ar gyfer eu dartiau. O ble ddaw'r gwenwyn?
  - a. Poer Galago (Bush baby)
  - b. Glandiau mwnci
  - c. Brogaod
  - d. Adar
6. Enwch 3 o achosion datgoedwigo.
7. Mae planhigfeydd olew palmwydd yn achosi dinistr y coedwigoedd glaw. Gwir neu gau: Maent yn gynhwysion yn y mwyafrif o fwydydd wedi'u prosesu.
8. Sut gall bwyta llai o gig helpu coedwigoedd glaw?
9. Nod Maint Cymru yw codi arian i helpu coedwigoedd law ar draws y byd. Maint Cymru yw:
  - a. 150,000 cae rygbi
  - b. 1 miliwn cae rygbi
  - c. 2 miliwn cae rygbi

Rydym yn gobeithio eich bod wedi mwynhau'r cwis hwn a byddwch eisiau gwneud cyfraniad i helpu i warchod coed, pobl ac anifeiliaid mewn ardal o goedwig law maint Cymru.

Rownd 1 - Coed o amgylch y byd - gyda atebion

1. Pa fath o goed a pha goedwig sy'n gysylltiedig gyda straeon Robin Hood?
Greenwood, Coedwig Sherwood, Swydd Nottingham.
2. Pa wlad sy'n darparu coeden Nadolig ar gyfer Sgwâr Traffalgar?
Norwy
3. Pa rywogaeth o goed yw'r un talaf yn y byd?
Redwood neu'r enw Lladin Sequoia Sempervirens
4. Yn Japan, mae'r Asiantaeth Meteorolegol yn dilyn yr hyn a elwir yn 'ffrynt blodau ceirios'. Pan fydd y coed ceirios cyntaf yn blodeuo, bydd y Japaneaidd yn ....
  - a. Dawnsio o amgylch y coed ceirios?
  - b. Cael picnic oddi tanynt?
  - c. Lliwio'u dillad yn binc?*Byddant yn cael picnic*
5. Beth yw enw'r goeden gas yng ngerddi Ysgol Hogwarts?
The Whomping Willow

Rownd 2 - Profwch eich gwybodaeth am goed - gydag atebion

1. Pa fath o ddiagram sy'n cael ei ddefnyddio i ddangos eich cyndeidiau?
Coeden Deuluol
2. Beth mae'r gangen olewydd yn ei gynrychioli? Bonws: Gyda pha aderyn mae'n cael ei gysylltu?
Heddwch ac ewyllys da. Bonws: Colomen
3. Pa fath o lefydd sy'n cael eu cysylltu fel rheol gyda choed Ywen?
Mynwentydd
4. Ble y daw asbirin?
Rhisgl yr Helygen
5. Beth yw dendrocronoleg (dendrochronology)?
Astudiaeth o gyfrifo oedran coeden
6. Beth yw enw'r broses pan fo coed yn gwneud eu bwyd?
Ffotosynthesis
7. Beth mae coed yn ei anadlu i mewn, a beth mae nhw yn ei anadlu allan?
Carbon deuocsid i mewn ac ocsigen allan
8. Beth mae coeden collddail yn ei wneud bob blwyddyn?
Colli dail

Rownd 3 - Coedwigoedd Law - gyda atebion

1. Gwir neu gau. Mae coedwigoedd glaw yn cynnwys dros hanner bioamrywiaeth y byd (planhigion ac anifeiliaid)?
Gwir
2. Mae coedwigoedd glaw weithiau'n cael eu disgrifio fel
  - a. System nerfau'r Byd
  - b. Ysgyfaint y Byd
  - c. Calon y Byd*Ysgyfaint y Byd*
3. Enwch 4 haenen y goedwig law
Yn dechrau o safbwynt y morgrugyn, mae llawr y goedwig, y prysgwydd neu isdyfiant (under story), y canopi a'r lefel allddyfodol (emergent layer).
4. Ble mae coedwig law fwyaf y byd?
Yr Amazon, Brazil
5. Mae'r coedwigoedd yn gartref i lwythau hynafol sydd weithiau'n defnyddio
  - a. Poer Galago (Bush baby)
  - b. Glandiau mwnci
  - c. Brogaod*Brogaod*
6. Enwch 3 o achosion datgoedwigo.
Unrhyw rai o'r canlynol: Amaethyddiaeth (olew palmwydd, soia a chig eidion anghynladwy) torri coed yn anghyfreithlon, mwyngloddio, argae, datblygiad diwydiannol, datblygiad trefol, adeiladu heolydd.
7. Mae planhigfeydd olew palmwydd yn achosi dinistr y coedwigoedd glaw. Gwir neu gau: Maent yn gynhwysion yn y mwyafrif o fwydydd wedi'u prosesu.
Gwir.
8. Sut gall bwyta llai o gig helpu coedwigoedd glaw?
Mae coedwigoedd glaw yn cael eu dinistrio i ddarparu tir pori ar gyfer gwartheg. Mae galw enfawr yn fyd-eang am gig. Hefyd mae gwartheg yn cynhyrchu nwy methan. Amcangyfrifir bod 80% o'r coedwigoedd a ddinistriwyd ym Mrasil rhwng 1996 a 2006 ar gyfer darparu tir pori - bydd bwyta llai o gig yn lleihau'r galw amdano.
9. Nod Maint Cymru yw codi arian i helpu coedwigoedd law ar draws y byd. Maint Cymru yw:
  - d. 150,000 cae rygbi
  - e. 1 miliwn cae rygbi
  - f. 2 miliwn cae rygbi*2 miliwn cae rygbi neu 2 miliwn hectar*